

PROGRAMMA

GRUPO DI KOMEDIA⁷⁸⁰ PEGASAYA

BAI PA BINI BEK?

JE GAAT... EN KOM JE TERUG?

E komedia 'BAI PA BINI BEK?' a wordu traha door di e grupo di Komedia Pegasaja kual ta konsisti di majoria Antianu y ta wordu tresa na Papiamentu Y Hulandes y lo hunga na Hulanda y Antias.

E komedia lo trata problemanan ku Antianunan ta hanja nanku kune na Hulanda.

RESUMEN KORTIKU: Algun Antianu ta biaha for di Antias pa Hulanda: Kiko ta nan motibunan di bai, kiko ta nan speransanan? Un pareja no por bai biba serka nan yu ku ta studiando. Un mama ku su yu ta kasi keda riba kaja. Un mucha homber sin trabow ta keda SIN trabow. **KIKO TA E PROBLEMANAN DI ANTIANUNAN NA HULANDA?** Problemanan di hanja un luga di biba, trabow, skol, y problemanan di relashon mester wordu solushona. Ta dikon bo ta keda Hulanda si tog bo tin gana di bai bek?

Ta dikon ESEY ta asina difisil?

E Komedia lo wordu intrudusi ku un dia-serie over di Antias y Hulanda y lo konsisti di algun escenas mas o menos realistikos enterkambia door di musika Antianu, kuantanan di Nanzi y kansionnan Antianu.

PROGRAMMA

Toneelgroep Pegasaja 'BAI PA BINI BEK?' ('Je gaat ... en kom je terug?')
Grupo di Komedia Pegasaja

Enriki Pieters	Herbert Macharius
Rosa, zijn vrouw	Greta Trapenberg
Jenny, hun dochter	Fridi Martina
Ingrid Suarez, ongehuwde moeder	Marjorie Godet
Roy Wanga, werkloze	Riley Bregieta

De Nanzi's en bijrollen worden door dezelfde acteurs en actrices gespeeld.

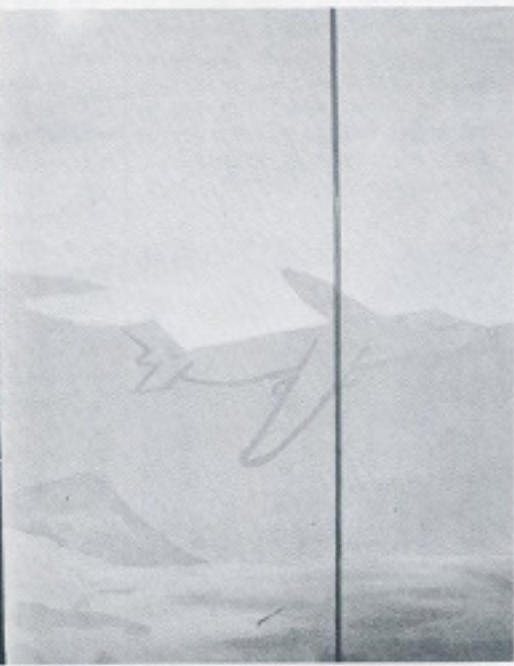
Muziek	Mando Croes en Betty Groes, Karel Burgos of Mario de Cuba Eric Calmes of George Vos
Regie	Laura Quast en Guus de Sain
Dramaturgie	Bart Dieho
Dekor-illustratie	José Capricorne
-ontwerp	Harry Hageman
-uitvoering	Kees Heesterbeek en Pieter Dik
Dia's	Bert van Goethem
Samenstelling dia-programma:	Kees de Graaff
Begeleiding van de Theaterschool	Johan Greter (regie), Renée Zonneville en Dick Paulis (vormgeving)
Productie	Annie Veen, Guus de Sain en Bart Dieho.
fotografie	Kees de Graaff

Het toneelstuk 'Bai pa bini bek?' ('Je gaat ... en kom je terug?') is door de merendeels Antilliaanse toneelgroep Pegasaja zelf gemaakt en wordt in het Papiaments en in het Nederlands gespeeld in Nederland en op de Antillen.

Het toneelstuk behandelt de migratieproblematiek van Antillianen in Nederland.

KORTE INHOUD: Enkele Antillianen vertrekken uit de Antillen naar Nederland: Wat zijn de redenen van vertrek, wat de verwachtingen? Een echtpaar kan niet bij de studerende dochter inwonen. Een ongehuwde moeder staat bijna op straat. Een werkloze blijft zonder werk. Wat zijn de problemen van Antillianen in Nederland? Problemen met wonen, werken, school en met relaties moeten worden opgelost. Waarom blijf je in Nederland als je eigenlijk graag naar de Antillen terug zou willen? Waarom is dat zo moeilijk?

Het toneelstuk wordt ingeleid met een dia-serie over de Antillen en Nederland en bestaat verder uit min of meer realistische scènes afgewisseld met aangepaste Nanzi-verhalen en ondersteund door Antilliaanse liederen en muziek.

MIGRASHON DI ANTIANU PA HULANDA: 'BAI PA BINI BEK?'

Antianu ta sali for di Antias pa bai Hulanda, dikon?

Muchu tiki trabow, kas, siguransa, posibilidad pa estudio, muchu hende ta biba bida di otro. Futuro di e islanan ta parse insigur...

I si bo skoje pa bai, dikon ta net Hulanda i no por ejemplu Venezuela of Estados Unidos? Pa motibu di lazonan bieuw, bon skol?

Kiko bo sa di Hulanda, kiko bo ta imaginabo di e luga?

Bo tin bastante informashon ora cu bo subi avion?

Pronto bo ta hanja sa ku no ta bo ta uniko ku kier bai purba na Hulanda.

Ora bo jega problemanan ta kuminsa: bo mester di un kas, un estudio, trabou of onderstand.

Bo mester di hende pa baha serka dje, no ta semper bo por baha serka famia. Tin fundashonnan Antianu, pero hopi bes nan no tin suficiente trahado; i e trahadonan; nan no por of nan no tin mag di yudabo ku kas of sakabo foy problemanan financiero. Komo Antianu(a) na Hulanda bo ta ripara ku bo ta kambia pa motibu di e klima, djies pensa kwantu kos bo tin ku bisti; e kultura diferente por ejemplu televishon y e musica; e otro sistema di biba, biba den flat isola; e otro mentalidad...

Ta unda bo mes identidad ta keda? Bo tin ku buska un balanso nobo y sinja kon bo ta trata ku bo identidad na Hulanda.

Relashonnan entre hende: Kada Antianu(a) ta reakhona otro riba su estadia na Hulanda. Gobierno Hulandes su punto di bista ta ku Antianunan mester adaptanan mes na e sociedad aki. Ora esun Antianu ta hanje obliga di akseptá esaki, e otro ta keda resisti. Tur Antianunan ta hanjanan konfronta ku deskriminashon y prejuicio, esun mas ke otro; ta bo mes tin ku bringa pa bo derechonan. Tin bes ta parse manera nos a bira stranjo pa otro dor di diferensha di skol, di salario, y adaptashon. Pero nos tur tin ku tuma e desishon: KEDA OF BAI BEK.

MIGRATIE VAN ANTILLIANEN NAAR NEDERLAND: 'BAI PA BINI BEK?' ('Je gaat ... en kom je terug?')

Antillianen vertrekken van de Antillen naar Nederland. Waarom? Te weinig werk, woningen, zekerheid, opleidingsmogelijkheden, te veel sociale controle. De toekomst van de eilanden lijkt onzeker ...

En als je kiest om weg te gaan, waarom ga je dan juist naar Nederland en niet naar bijv. Venezuela of de Ver. Staten? Vanwege de oude banden, de goede opleidingen? Hoeveel weet je ervan, wat stel je je bij Nederland voor? Heb je wel genoeg informatie als je het vliegtuig instapt?

Al snel blijkt dat je niet de enige bent die het in Nederland wil proberen. Als je aankomt beginnen de problemen: je hebt een huis nodig, een opleiding, werk of een uitkering. Je moet worden opgevangen en niet altijd kan je familie daarvoor zorgen. Er zijn Antilliaanse welzijnsstichtingen, maar die hebben vaak niet voldoende mankracht; de mensen die er werken: mogen en kunnen je die wel aan een huis helpen of uit de financiële zorgen? Vaak doen de stichtingen het sociale werk waar zij, net als andere Nederlandse welzijnsinstellingen, de nodige mankracht en financiële middelen voor missen.

Als Antilliaan(se) in Nederland merk je dat je verandert onder invloed van het klimaat, denk maar aan de kleding; van de andere cultuur, bijv. de televisie en de muziek; de andere leefwijze, de flats en het geïsoleerd wonen; de andere mentaliteit ... Waar blijft je eigen identiteit? Hoe kan je die uitelen als de mogelijkheden daartoe beperkt zijn? Je moet een nieuw evenwicht vinden en je identiteit als Antilliaan in Nederland leren hanteren.

En dan de onderlinge menselijke verhoudingen: iedere Antilliaan(se) reageert anders op het verblijf in Nederland. Het beleid van de Nederlandse regering is erop gericht dat de Antillianen zich zoveel mogelijk aanpassen aan deze maatschappij; terwijl de één noodgedwongen hieraan zal toegeven, blijft de ander zich ertegen verzetten. Alle Antillianen worden in meer of mindere mate gekonfronteerd met diskriminatie en vooroordelen; je moet zelf voor je rechten vechten. Onderling kan het erop lijken alsof je van elkaar vervreemdtd door verschil in opleiding, inkomen en 'aangepast zijn'.

Je blijft zitten met de grote keuze: teruggaan of niet. Als je de situatie van Nederland en de Antillen vergelijkt, dan zie je dat voor het teruggaan van Antillianen aan te weinig voorwaarden wordt voldaan, te weinig werk, te weinig opleidingskansen en te weinig sociale zekerheid. Echter als je in Nederland blijft, krijg je te maken met grote sociale verschillen. Op de Antillen kun je Antilliaan(se) zijn en blijven, in Nederland wordt je gedwongen voortdurend dat Antilliaan(se) zijn te verdedigen. En bovendien: wat zal de komende onafhankelijkheid voor de Antillianen in Nederland op de Antillen betekenen?

Weinig organisaties in Nederland bieden je praktische hulp bij het oplossen van je specifieke problemen als Antilliaan(se). Er zijn stichtingen, er is het Kabinet van de Gevolmachtigd Minister. Wat kun je verder verwachten van Nederlandse instellingen als het Arbeidsburo of Sociale Zaken?

KONTENIDO DI E KOMEDIA 'BAI PA BINI BEK?'

Ora e komedia kuminsa algun Antianu ta para kla pa biaha pa HULANDA. Un pareja ku ta bai serka nan yu muhe, Enriki a kay sin trabow, Rosa su kasa ta bai kune. Un mama ku yu sin tata, Ingrid, a tuma un desishon impulsivo pa subi avion. Roy, un terciro sin trabow, ta bai bek despues di un vakashon largu serka su famia y amigunan.

Kada un tin nan speransa. Enriki ta spera di hanja un bon trabow y posibilidad di sigi su estudio, Rosa ke mira su yu atrobe. Roy no ta spera nada di futuro pero e sabi ku ta miho e ta na Hulanda sin trabow ku na Antias. Ingrid ta esun di mas insigur: e tin ku soru pa su yu pero e tin tiki skol. Pa kada un di nan Hulanda ta un otro kos!

Pa Enriki lo ta un desapuntashon hopi grandi si e tin ku tuma un trabow ku ta menos ku lokual ku ela yega di hasi. Pa Rosa ta difisil pa kustumbra ku un otro sistema di biba. Ingrid mester dy yudansa p'e y su yu, e kier traha pa soru pa su yu pero pa bo gana un tiki sen razonable bo mester tin skol e ta manja e ta hanja su mes den jen problema. E tin ku hasi tur kos parew traha, studia y soru su yu. Roy no ta logra di hanja ningun trabow ku e gusta, e ta esun ku ta wordu deskrimina mas ku sobra, e tin ku sigi un kurso prome ku e hanja un chens pa 'omscholing'.

INHOUD VAN HET TONEELSTUK 'BAI PA BINI BEK?' ('Je gaat ... en kom je terug?')

Als het stuk begint staan enkele Antillianen klaar om te vertrekken naar Nederland. Een echtpaar op weg naar hun dochter, Enriki is werkloos geworden, Rosa zijn vrouw gaat met hem mee. Een ongehuwde moeder, Ingrid, heeft een impulsieve beslissing genomen om op het vliegtuig te stappen. Roy, een werkloze gaat terug na een lange vakantie bij familie en vrienden.

Ieder heeft zijn verwachtingen. Enriki hoopt op een goede baan en een vervolgstudie, Rosa wil haar dochter weer zien. Roy ziet niet veel toekomst, maar weet dat hij beter in Nederland werkloos kan zijn dan op de Antillen. Ingrid is nog het meest onzeker; zij moet voor haar kind zorgen maar heeft weinig school gehad. Voor ieder van hen ziet Nederland er anders uit!

Voor Enriki is het een grote teleurstelling als hij een lagere functie moet aannemen. Rosa heeft moeite met wennen aan een andere manier van wonen en leven. Ingrid moet met haar kind worden opgevangen en ondervindt daarna veel moeilijkheden: om het kind te verzorgen wil ze werken, om redelijk te verdienen heb je een opleiding nodig, dus moet ze alles combineren: werken, studeren en het kind verzorgen. Roy vindt nog steeds helemaal geen geschikt werk, hij wordt — meer dan de anderen — gediskrimineerd; hij zal eerst een cursus moeten volgen wil hij in aanmerking komen voor omscholing.

Jenny, yu muhe di e pareja, ta kuri stage den un fundashon Antianu, kaminda nan ta trata di yuda hende ku tur sortu di problema. E limite entre su trabow ku su bida priva ta parse manera ta brua den otro: tin bes trabow ta existi hopi di bo mes si berdadero bo ke yuda un persona. Ademas e ta hanje den un konfrontashon ku su majornan. Tur hende ta trata otro manera ku e problemanan y posibilidadnan di biba, traha, studia, y ku relashonnan ku nan tin ku otro. Y atrobe tur ta wordu konfronta ku e desishon di ... keda Hulanda of BAI BEK ANTIAS. Majoria ta keda, alfin ta un so ta bai bek ku e posibilidat di un futuro basta bon, un kas y un trabow. Por lo pronto e otronan ta keda, mei mei di e problemanan Hulandes ku alaves a bira nan problemanan tambe. Pero semper lo nan sigi karga recuerdo di un sonjo: Bai nos mes pais y nos mes pueblo ... Pero kon anto?

Tin tiki organisashon ku por ofrese bo ayudo pa solushona bo problemanan tipiko Antianu. Tin Fundashonnan, Kabinet di ministro pleni-potenciaro.

Kiko mas bo por spera di instancianan manera Arbeidsburo of Sociale Zaken? Aworaki ainda bo por exige bo derechonan komo Hulandes ku un pasaporte Hulandes; kisas awero bo tambe ta un di e hopi estranjeronan en memoria ku tin ku hiba un lucha amarga pa derecho y chensnan igual.

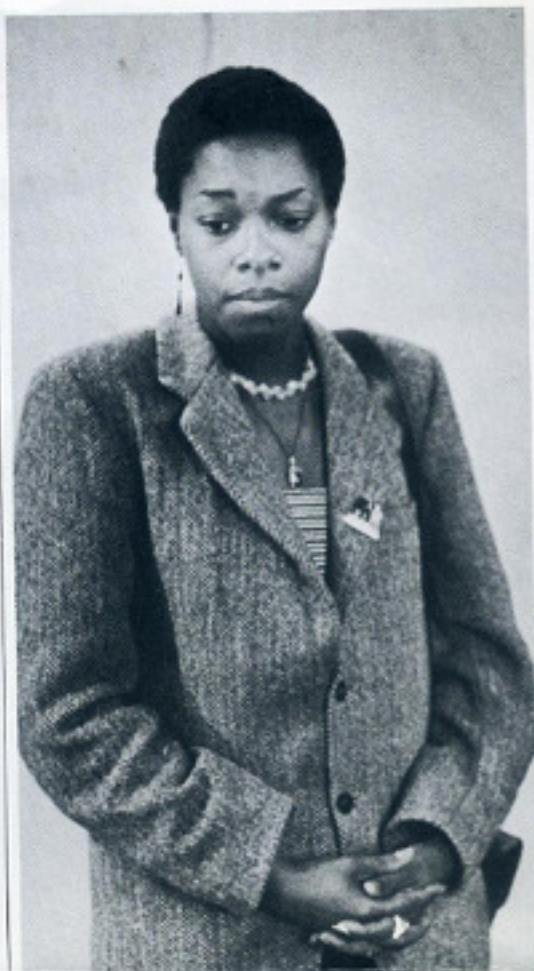
Prome ku yega asina lew nos tin tempu pa pensa tokante di e desishon tan importante: BAI BEK OF KEDA.

E desishon ey kon bo ta tume bo so, ku bo famia, PA BO PUEBLO?

Jenny, de dochter van het echtpaar, loopt stage op een Antilliaanse welzijnsstichting, waar men de Antillianen op allerlei manieren probeert te helpen. De grens tussen werk en privé lijkt te vervagen: je moet soms ver gaan om iemand écht te helpen. Daarnaast komt zij opnieuw tegenover haar ouders te staan.

Iedereen reageert anders op de problemen en mogelijkheden van wonen, werken, opleiding en onderlinge menselijke relaties. Iedereen wordt ook weer voor de keuze geplaatst: in Nederland blijven of teruggaan naar de Antillen. De meesten blijven; uiteindelijk gaat er slechts één terug met zicht op een redelijke toekomst, een baan en een huis. De anderen blijven voorlopig, midden in de Nederlandse problemen die ook van hen zijn geworden. En in het achterhoofd sluimert de herinnering aan die droom: teruggaan naar het eigen land, het eigen volk. Maar hoe dan?

Si bo kompara situashon di Antias y Hulanda bo ta ripara ku pa bai bek e kondishonnan ta hopi malu: muchu tiki trabow, muchu tiki posibilidad di edukashon y muchu tiki *SIGURIDAD* sosial.

Pero si bo keda Hulanda bo ta hanjabo ku diferenshanan soshal.

Na Antias bo ta Antianu(a) y bo por keda lokual ku bo ta, na Hulanda konstantemente bo ta wordu forsa pa defende bo mes pa ser Antianu(a).

E produkshon, bou di nomber di 'Antillen Theater Projekt', ta kai bou di auspicio di 'Theaterschool docent dramatische vorming - regisseur' na Amsterdam y ta wordu subsidia door di Sticusa y Kabinet di Ministro Pleni-potenciario na Hulanda.

Na Hulanda e Komedia ta wordu trece for di november 1979 te den 1980, kuminsando cu aktuashon den fundashonnan Antianu y despe tambe den teatronan.

Na Antias un gira lo wordu organisa di mas o menos 15 presentashon. Esaki ta tuma luga den verano di 1980.

Je kunt nu nog je rechten opeisen als Nederlander(se) met een Nederlands paspoort; straks behoort je misschien ook tot een van de vele 'buitenlandse' minderheden, die ieder hun bittere strijd voor gelijke rechten en kansen moeten voeren.

Voor het zover zal zijn, is er de tijd om na te denken over die ene belangrijke keuze: teruggaan of niet.

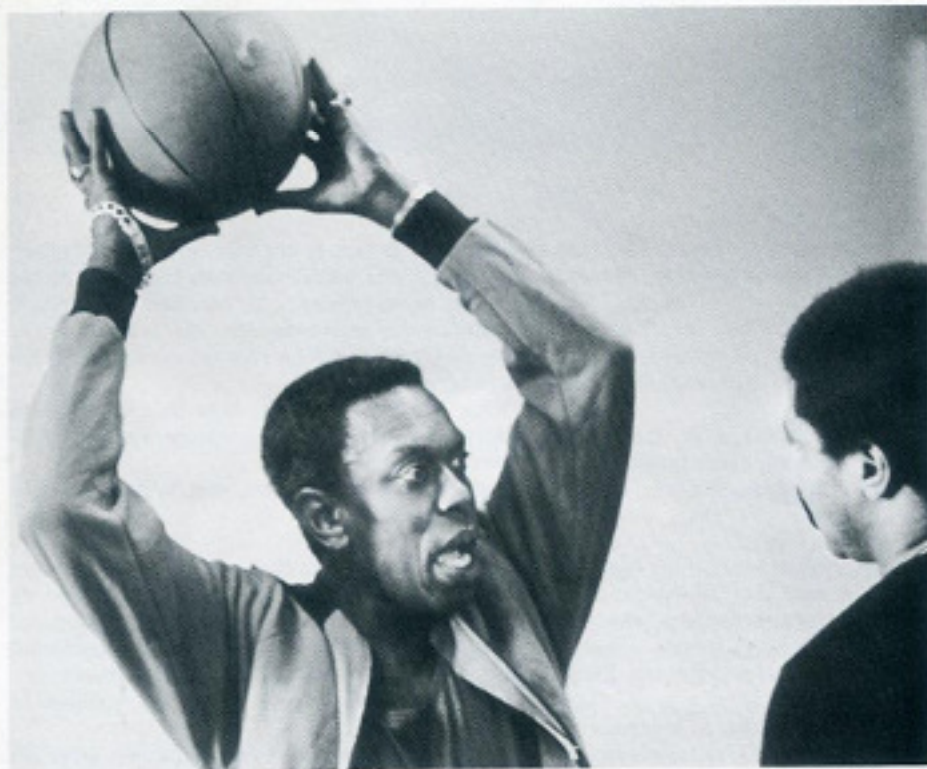
Maak je die keuze alleen, met je gezin, met je familie, voor je volk?

De produktie, onder de naam 'Antillen Theater Projekt', staat onder auspiciën van de Theaterschool Docent Dramatische Vorming/Regisseur in Amsterdam en wordt gesubsidieerd door Sticusa en het Kabinet van de Gevolmachtigd Minister van de Nederlandse Antillen in Nederland.

In Nederland worden voorstellingen gespeeld vanaf November 1979 tot in 1980, te beginnen bij Antilliaanse Stichtingen en later ook in theaters. Op de Antillen wordt een tournee gehouden van ongeveer 15 voorstellingen in de zomer van 1980.

Si bo ta interesa personalmente den e produkshon di e komedia aki of su kontenido y bo ke interkambia idea ku nos, bo por tuma kontakto ku nos pa medio di e direccionnan menciona aki bou.

Indien u persoonlijke interesse hebt in deze toneelproduktie of over de inhoud ervan met een van ons van gedachte wilt wisselen kunt u ons bereiken via de onderstaande contactadressen in Nederland:

Informashon cu ta trata di investigashonnan tokante di Antianunan na Hulanda por wordu hanja serka e grupo di komedia of un di e institushonnan aki riba menciona.

Theaterschool Opleiding Docent dramatische vorming/Regisseur
N.Z. Voorburgwal 32-34
1012 RZ Amsterdam telefoon 020-252950

Laura Quast en Guus de Sain
Nieuwe Spiegelstraat 54
1017 DG Amsterdam telefoon 020-266398

Bart Dieho
Lijnbaansstraat 28
1016 SV Amsterdam telefoon 020-221023

Verdere adressen:

Antilliaanse Informatie en Documentatie Centrum
"Kontakto Antiano"
Rozengracht 150
1016 NJ Amsterdam telefoon 020-251372

Sticusa (Stichting voor Culturele Samenwerking)
J.J. Viottastraat 41
1071 JP Amsterdam telefoon 020-719944

Het Kabinet van de Gevolmachtigd Minister van de
Nederlandse Antillen in Nederland
Badhuisweg 175
2597 JP Den Haag telefoon 070-512811

Stichting Kibra Hacha
Predikherenstraat 31
3512 TM Utrecht telefoon 030-312474

Stichting Nanzi
Rozenstraat 144
1016 NZ Amsterdam telefoon 020-235719

Inlichtingen over onderzoeken naar de situatie van Antillianen in Nederland en op de Antillen kunnen worden verkregen via de toneelgroep of via één van de vermelde instellingen.